

§ 115 Tillsättning av kyrkomusiker

EMMA HEDLUNDH:

Ordförande och alla ni andra! Jag talar för utskottet och vill börja med att yrka bifall till utskottets förslag att avslå motion 2011:68.

Kyrkomusikens betydelse i våra församlingar kan inte underskattas. Jag tror att musiken för många människor har en oerhört stor betydelse när det gäller mötet med det andliga. Ett sätt för oss i Svenska kyrkan att betona denna betydelse är att i kyrkoordningen reglera befattningarna som kyrkomusiker. Det regleras så, att det i varje församling ska finnas minst en kyrkomusiker som är organist eller kantor. Vilken av dessa två som är aktuell beslutas av respektive domkapitel. Beslutet ska sedan också framgå i varje församlings församlingsinstruktion.

Det är utskottets mening att det är mycket viktigt att vi har kompetenta musiker i våra församlingar. Den nyss nämnda regleringen finns just som ett sätt att säkerställa detta. Motionärerna menar det vara ett problem att enskilda församlingar inte följer denna reglering, vilket i förlängningen riskerar att få som konsekvens att den kyrkomusikaliska kompetensen utarmas. Här instämmer utskottet. Detta kan vara en risk. Vi menar dock inte att det bästa sättet att komma till rätta med problemet är att lägga på domkapitlen ytterligare uppgifter. Vi ser inte heller att det behövs en utredning från kyrkostyrelsens sida.

Utskottet vill i stället betona att det i den här frågan, liksom i flera andra frågor vi har uppe under detta kyrkomöte, kan förväntas att det i församlingarna finns en lojalitet och en solidaritet med beslut som är fattade med den ordning som gäller tills något annat sägs. Våra domkapitel beslutar helt i enlighet med kyrkoordningen vilken kompetens minst en av församlingarnas musiker ska ha. Församlingarna har i sin tur i hög grad varit med och utformat den församlingsinstruktion där det här beslutet är inskrivet. Därmed bör alltså varje församling ta sitt ansvar i den här frågan och på bästa sätt, till exempel med hjälp av de stiftsresurser som finns, verka för att det som anges i församlingsinstruktionen verkligen efterlevs.

Alltså bifall till utskottets förslag. Tack.

TORVALD JOHANSSON:

Fru ordförande, biskopar, kyrkomötesledamöter och åhörare när och fjärran! Jag yrkar bifall till motion 2011:68. Den handlar om hur kvaliteten i kyrkomusikertillsättningar ska säkras, där särskilt möjligheten att återföra behörighetsprövningen av kyrkomusiker till domkapitlen övervägs.

Det gläder mig att Tillsyns- och uppdragsutskottet är medvetet om att det ibland brister i efterlevnaden av den instruktion som församlingarna varit delaktiga i att utforma. Utskottet sätter sin tillit till samtalet och hänvisar till sitt betänkande 2011:15 som gäller verktyg för tillsyn för att klargöra vad som gäller i tillsättningsfrågor, och man ömmar för domkapitlets arbetsbörda. Man förutsätter vidare att församlingarna är lojala mot kyrkoordningen, något som förefaller aningen naivt. Vore det så skulle denna motion aldrig ha behövt skrivas.

Problemet är att det samtal som efterlyses mycket sällan kommer till stånd. Domkapitlen får i bästa fall veta om tillsättningar när anställningsbevis är utfärdade och undertecknade. Alldeles i slutet av sitt betänkande påminner utskottet om möjligheten att överklaga. Mig veterligt kan man inte överklaga ett tillsättningsbeslut. Däremot kan man som medsökande överklaga ett beslut om behörighet, om sådant verkligen beslutas och görs offentligt. Hur många ledamöter i denna sal har varit med om ett särskilt beslut i behörighetsfrågan och att det därefter funnits tid för eventuell överklagan? Sanningen är kanske den, att det

aldrig utreds och beslutas vilka som är behöriga till en kyrkomusikertjänst. Det som beslutas är nog tillsättningen och därmed är det omöjligt för en medsökande att överklaga. Det är inte speciellt vanligt med överklagande av kyrkomusiker – och vem till få en anställning på detta sätt?

Vi känner alla till att antalet kyrkomusikerstuderande kraftigt minskat det senaste decenniet. Vi måste värna rekryteringen och visa att utbildning lönar sig. De felaktiga tillsättningar som skett skickar en motsatt signal till blivande kyrkomusiker. Hur man tänker sig en riktig och rättvis bedömning av sökande av utländska examina, en kategori som av allt att döma ökar, har inte utskottet gett till känna i betänkandet.

Kyrkostatistiken ger vid handen att kyrkomusikens plats i kyrkans liv inte bara är viktig. Den är utan tvekan en av Svenska kyrkans mest kraftfulla evangelisationsverktyg. Den är synnerligen betydelsefull för fullgörande av den grundläggande uppgiften, det vill säga gudstjänst, undervisning, diakoni och mission, och som sådan nära förknippad med domkapitlets uppdrag. Att återföra dessa frågor till domkapitlets bord synliggör detta förhållande och ger stiftet ett verktyg för att fullgöra detta sitt uppdrag. Tack.

EMMA HEDLUNDH (REPLIK):

Jag vill återigen bara trycka på att det ju är på den lokala nivån som anställningarna sker. Det är där som man måste pröva behörigheten hos dem som söker och det kan man behöva få hjälp med, precis som det står skrivet. Den kompetensen finns på stiftet och den kan faktiskt utnyttjas. Anställningarna ligger alltså på den lokala nivån och det är där man måste ta ansvar.

TORVALD JOHANSSON (REPLIK):

Det är just där som problemet ligger. Man tar sällan råd från andra utan bedömer att man behärskar det här området. I många fall gör man det säkert, men det blir väldigt knepigt för dem i de fall där det inte fungerar. Det är ganska komplicerat att bedöma till exempel utländska examina och värdera dem mot svenska examina.

ANN-SOFIE PERSSON:

Ordförande, kyrkomöte! Jag instämmer i mycket som sades här av Torvald Johansson. Som kyrkomusiker kanske jag talar lite i egen sak, men eftersom här inte är så många fler kyrkomusiker än jag själv och en till – här är en mängd andra såsom diakoner, pedagoger och präster inte att förglömma – får vi tala för musiken. Jag ser fram emot den utopi där enstaka församlingar faktiskt vet vad våra kyrkomusikertitlar betyder och vad vi har för kompetens. Det ska bli väldigt trevligt den dag då detta kommer att inträffa. Jag tänker att ledamöter som är på plats nu eller finns på webben kan ta med tanken hem och ha lite koll i sin omgivning, ifall man egentligen har rätt utexaminerade personer på kyrkomusikertjänsterna. Vi bör ju i alla fall här veta vilka kriterier som gäller. Tack.